

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia im. Zygmunta Noskowskiego w Krzeszowicach

rok szkolny 2026/2027

SPIS TREŚCI

- 1 PODSTAWA PRAWNA
- 2 WSTĘP
- 3 DZIAŁANIA WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE

PODSTAWA PRAWNA:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. 1997 nr 78 poz. 483)
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 881 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 820 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz. U. 2017 poz. 1611).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków i trybu udzielania zezwoleń na indywidualny program lub tok nauki (Dz. U. 2017 poz. 1569).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017 poz. 1591).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (t.j. Dz. U. 2020 poz. 1449).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939).
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151).
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 163)
- Konwencja Rady Europy o cyberprzestępczości (Budapeszt, 23.11.2001 r., CETS nr 185).
- Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989 r. (Dz. U. 1991 nr 120 poz. 526).
- Statut Szkoły wraz z regulaminami.
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023–2030.
- Narodowy Program Zdrowia na lata 2021–2026.

WSTĘP

Okres dzieciństwa i dorastania to czas intensywnego rozwoju, w którym kształtują się postawy, wartości i osobowość młodego człowieka. Uczniowie stają przed wyzwaniami związanymi z budowaniem relacji, rozwijaniem zainteresowań, wyznaczaniem własnych norm i zasad. W szkole muzycznej wyzwania te łączą się dodatkowo z koniecznością radzenia sobie ze stresem scenicznym, rozwijaniem dyscypliny pracy oraz kształtowaniem wrażliwości artystycznej.

Szkoła ma obowiązek wspierać uczniów w rozwoju emocjonalnym, społecznym i kulturowym, a także zapewniać im bezpieczne i przyjazne środowisko nauki. Szczególnie istotne jest uwzględnienie problemów współczesnych, takich jak cyberzagrożenia, przeciążenia fizyczne wynikające z gry na instrumencie, czy trudności emocjonalne związane z wymagającą edukacją artystyczną.

Szkoła nie dysponuje poradnią psychologiczno-pedagogiczną i nie organizuje opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny PSM I st. w Krzeszowicach zawiera działania wspierające harmonijny rozwój uczniów, zapobieganie zagrożeniom oraz promowanie postaw prospołecznych i patriotycznych.

DZIAŁANIA

Opracowane przez nas działania wychowawczo-profilaktyczne wynikają z celów wychowawczych zawartych w Programie. Mamy nadzieję, że przyczynią się do ukształtowania sylwetki absolwenta. Nasze działania dotyczą pracy wychowawczej i profilaktycznej zmierzającej do pełnego rozwoju ucznia w sferze:

- psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmacnianiu poczucia własnej wartości.
- społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym.
- kulturowej – ukierunkowanej na zdobycie stabilnego systemu wartości etycznych i estetycznych.

Cele wychowawcze, realizowane w trakcie rozwoju ucznia

- Wprowadzanie uczniów w świat muzyki oraz uniwersalnych systemów wartości.
- Wskazywanie pozytywnych wzorców zachowania i budowanie relacji społecznych sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia.
- Kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi oraz ich problemów i potrzeb.
- Wspieranie ucznia w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszego rozwoju.
- Kształtowanie postaw patriotycznych.
- Wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej.

- Rozwijanie kompetencji związanych z umiejętnościami twórczego rozwiązywania problemów i radzenia sobie w trudnych sytuacjach.
- Integrowanie działań wychowawczych i opiekuńczych szkoły i rodziny.

Misja szkoły: szacunek i odpowiedzialność

- Staramy się dostrzec i wydobyć drżące w uczniu zdolności.
- Traktujemy każdego z szacunkiem.
- Wspieramy młodych ludzi w każdej dziedzinie tak, aby byli przygotowani do podjęcia nowych zadań: kontynuowania nauki w szkole II stopnia oraz do aktywnego udziału w szeroko pojętym życiu kulturalnym.
- Rozbudzamy w uczniach ciekawość świata oraz poczucie odpowiedzialności za słowa i czyny.
- Uczymy podejmowania decyzji i inicjatyw.
- Kształtujemy: umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów, zaradności, pracy w zespole i odpowiedzialności.
- Współpracujemy z rodzicami, starając się wspierać ich w pracy wychowawczej.

Oczekiwana sylwetka ucznia i absolwenta

Podejmowane przez nas działania dydaktyczno-wychowawcze (przy współpracy z domem rodzinnym) powinny doprowadzić do ukształtowania sylwetki ucznia, a w przyszłości absolwenta, którego będzie cechować:

- odpowiedzialny stosunek do obowiązków
- umiejętność prawidłowego przestrzegania zasad współżycia społecznego, obowiązujących regulaminów, jak również norm moralnych i etycznych
- wysoki poziom umiejętności i wiedzy, adekwatny do możliwości ucznia
- szacunek względem drugiego człowieka
- twórcze podejście do życia
- aktywność społeczna
- umiejętność pracy zespołowej
- kultura osobista, przejawiająca się w postawie, ubiorze, słownictwie i zachowaniu
- umiejętność rozwijania swoich zainteresowań i kierowania rozwojem własnej osobowości

Cele:

- Kształtowanie w uczniach samodyscypliny i wytrwałości
- Budowanie przyjaznej i bezpiecznej atmosfery w środowisku szkolnym
- Podnoszenie odporności na stres
- Kształtowanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach
- Budowanie poczucia własnej wartości

Program Wychowawczo-Profilaktyczny naszej szkoły powstał na podstawie przeprowadzonej diagnozy potrzeb i problemów środowiska szkolnego, która została dokonana na podstawie:

- wyników rozmów z rodzicami i uczniami
- wyników ankiety kierowanej do uczniów, rodziców i nauczycieli
- wyników ewaluacji i obserwacji nauczycieli
- wyników badań diagnozujących poczucie bezpieczeństwa wśród uczniów

Oprócz wyników diagnozy, do programu wychowawczo-profilaktycznego włączyliśmy działania wychowawcze, które wynikają z problemów naszych wychowanków. Możemy do nich zaliczyć m.in.:

- brak wsparcia i zainteresowania w rodzinie
- stres i niepowodzenia edukacyjne
- niski poziom odporności na stres
- brak wytrwałości w dążeniu do celu
- zbyt duże obciążenie obowiązkami edukacyjnymi w szkole

Program Wychowawczo-Profilaktyczny skierowany jest do całej społeczności szkolnej: uczniów, rodziców, nauczycieli, pracowników administracji i obsługi. Uwzględnia w swych działaniach współpracę z organizacjami i instytucjami w środowisku lokalnym.

DZIAŁANIA WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE W ROKU SZKOLNYM 2026/2027

- 1 Budowanie świadomości samego siebie:
 - kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych
 - rozumienie znaczenia i roli ubioru (odpowiedniego do okazji i miejsca)
- 2 Budowanie pewności siebie
 - techniki budowania pewności siebie
 - odkrywanie własnej osobowości
 - rozwijanie zainteresowań
 - odnajdywanie swoich mocnych stron
- 3 Budowanie zaradności życiowej:
 - angażowanie uczniów w organizację koncertów, warsztatów, audycji itp.
 - organizacja wyjazdów, wycieczek

Cele szczegółowe na podstawie wywiadów z uczniami, rodzicami i nauczycielami oraz uwzględniające przeprowadzone ankiety ewaluacyjne (ostatnia średnia ocena działań naszej szkoły wynikająca z ankiety to 4,7 przy maksymalnej 5,0):

- tworzenie pozytywnej i bezpiecznej atmosfery w szkole
- uczenie podejmowania właściwych decyzji
- uczenie sposobów radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, stresowymi
- wskazywanie pozytywnych wzorców zachowań
- wzmacnianie poczucia własnej wartości
- poznawanie swoich predyspozycji oraz ich rozwijanie

Ewaluacja programu

Ewaluację programu przeprowadza się co najmniej raz w roku poprzez:

- analizę realizacji zaplanowanych działań

- analizę frekwencji uczniów, uwag, zgłoszeń i podejmowanych interwencji
- ankiety i rozmowy z uczniami, rodzicami oraz nauczycielami
- analizę wniosków zespołów nauczycielskich
- ocenę skuteczności działań pomocowych i profilaktycznych

Zadanie	Sposób realizacji	Odbiorca
Zajęcia integracyjne	• ćwiczenia integrujące uczniów klas 1 z całą społecznością uczniowską, z zachowaniem dystansu • ćwiczenia aktywizujące – wspólne wyjścia (wyjazdy) poza teren szkoły na: warsztaty muzyczne, koncerty, recitale • ćwiczenia na pierwszych zajęciach indywidualnych nauczyciel – uczeń: poznaj mnie	Uczniowie
Poznanie siebie oraz skupienie się na odkrywaniu własnych zdolności oraz aspiracji życiowych. Praca nad poczuciem własnej wartości.	• zajęcia warsztatowe, mini wykłady, trening asertywnego zachowania – uczniowie zapoznają się ze sposobami komunikowania z innymi • zajęcia poświęcone odkrywaniu barier komunikacyjnych, zrozumieniu różnicy pomiędzy aktywnym słuchaniem a słyszeniem	Uczniowie
Nauka opanowania stresu bądź wykorzystania sytuacji stresowych na swoją korzyść. Umiejętne rozwiązywanie konfliktów i reagowanie w sytuacjach trudnych.	• ćwiczenia indywidualne • stosowanie technik relaksacyjnych na zajęciach indywidualnych • mini wykłady • ćwiczenia rozluźniające • ćwiczenia oddechowe • tworzenie gniotki antystresowej	Uczniowie
Budowanie zaradności życiowej. Nauka samodzielnego podejmowania inicjatywy.	• koncerty, konkursy, audycje - jak się do nich przygotować • cykl spotkań z koncertującymi artystami	Uczniowie
Podnoszenie kwalifikacji pracowników szkoły. Prowadzenie ewaluacji.	• szkolenia, kursy, treningi, warsztaty • książki, materiały szkoleniowe • ulotki badania ankietowe	Nauczyciele

Nawiązanie współpracy z organizacjami, instytucjami, osobami fizycznymi nie związanymi bezpośrednio ze szkołą.	• spotkania za specjalistami danej tematyki • szkolenia Przykłady: Nawiązanie współpracy w zakresie realizacji omawianych działań profilaktycznych z: • Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną • z ośrodkami kulturalnymi w swojej miejscowości • rodzicami uczniów • instytucjami i organizacjami edukacyjnymi • osobami fizycznymi • służbami porządku publicznego	Cała społeczność szkolna

KSZTAŁTOWANIE POSTAW PROSPOŁECZNYCH I PATRIOTYCZNYCH

- rozwijanie postaw prospołecznych oraz dbanie o wspólne dobro
- pielęgnowanie postaw patriotycznych i tradycji narodowych
- zachęcanie do aktywnego udziału w społeczności szkolnej, lokalnej
- dbałość o używanie poprawnej polszczyzny
- wykazywanie szacunku do symboli narodowych i lokalnych tj. hymn kraju, godło, flaga

Zadanie	Sposób realizacji	Odbiorca
Kształtowanie osobowości ucznia.	• Uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych tj. wyjścia do filharmonii, opery, innych sal koncertowych na recitale i koncerty, zapraszanie wybitnych artystów do szkoły itp. • uwrażliwianie uczniów na poczucie piękna i estetyki – zachęcanie uczniów do własnej twórczości, i wyrażania swojej ekspresji	Uczniowie
Budowanie więzi kulturowo-etnicznej. Promowanie społeczności lokalnej.	• wykłady, warsztaty • uczestniczenie w projektach organizowanych przez CKiS w Krzeszowicach dotyczących kultywowania dawnych obrzędów i zwyczajów: Majówka, Kolędy i Pastorałki • zachęcanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w konkursach lokalnych, regionalnych i	Uczniowie

	ogólnopolskich	
Poznanie historii lokalnej społeczności.	• promowanie przez nauczycieli aktywnego uczestnictwa uczniów w życiu szkoły oraz społeczności lokalnej, przygotowujących do życia w niej • angażowanie młodych ludzi w pracę samorządu lokalnego	Uczniowie
Nawiązanie stałej współpracy z rodzicami. Szkolenie kadry pedagogicznej dotyczące wartości oraz metod nauczania i wychowania.	• Szkolenia • broszury informacyjne • spotkania z rodzicami, uświadomienie rodzicom jak wielkie znaczenie w rozwoju dzieci i młodzieży ma kontakt ze sztuką • proponowane pozycje książkowe • prowadzenie badań, ewaluacji • udział w seminariach oraz szkoleniach przybliżających tematykę wartości, wartości w edukacji i wychowaniu młodych ludzi oraz sposobów uczenia podopiecznych Przykłady: przeprowadzenie wewnętrznych warsztatów z tematów: Czym są wartości moralne i dlaczego są potrzebne. Jakie wartości warto przekazywać młodzieży i czym każda z nich się wyróżnia – np. szacunek, uczciwość, odpowiedzialność, sprawiedliwość, samodyscyplina, odwaga, szczęście, edukacja, oddanie, piękno	Rodzice Nauczyciele

BEZPIECZEŃSTWO W SPOŁECZNOŚCI SZKOLNEJ

Celem prowadzonych przez nas działań jest:

- poprawa stanu bezpieczeństwa na terenie szkoły
- intensyfikacja wspólnych (przy współpracy rodziców i nauczycieli) działań wychowawczych
- kształtowanie umiejętności bezpiecznych zachowań i radzenie sobie w sytuacjach trudnych
- budowanie schematów reagowania w sytuacjach kryzysowych
- przedstawienie bądź przypomnienie panujących w szkole zasad i norm postępowania
- budowanie szacunku do nauczycieli i pracowników szkoły
- tworzenie tradycji i więzi ze szkołą

Zasady dotyczące telefonów i urządzeń cyfrowych

- Uczniowie mogą posiadać telefon komórkowy lub inne urządzenie elektroniczne na terenie szkoły na zasadach określonych w statucie szkoły.
- Korzystanie z telefonu lub urządzenia elektronicznego jest niedopuszczalne podczas zajęć, przerw i innych aktywności na terenie szkoły, z zastrzeżeniem wyjątków określonych w statucie oraz przepisach prawa.

- Dopuszcza się użycie urządzenia:
 - za wyraźną zgodą nauczyciela, gdy służy realizacji celów dydaktycznych lub wychowawczych;
 - w sytuacji nagłego zagrożenia życia lub zdrowia;
 - z przyczyn zdrowotnych, związanych z niepełnosprawnością lub szczególnymi potrzebami ucznia – na zasadach ustalonych przez dyrektora;
 - w innych uzasadnionych sytuacjach określonych w statucie szkoły.
- Zabrania się nagrywania, fotografowania i rozpowszechniania wizerunku, głosu lub pracy innych osób bez wymaganej zgody i z naruszeniem przepisów prawa oraz zasad szkolnych.
- Szczegółowe zasady przechowywania urządzeń, postępowania w razie naruszeń oraz kontaktu ucznia z rodzicem określa statut i odrębne procedury szkoły.

Procedura reagowania na sytuacje problemowe:

W razie zaobserwowania lub zgłoszenia sytuacji zagrażającej bezpieczeństwu ucznia, przemocy, cyberprzemocy, kryzysu emocjonalnego, podejrzenia uzależnienia albo naruszenia zasad korzystania z urządzeń cyfrowych pracownik szkoły:

- Zapewnia uczniowi bezpieczeństwo i – w razie potrzeby – niezwłocznie wzywa pomoc.
- Informuje dyrektora lub osobę przez niego wyznaczoną.
- Podejmuje rozmowę wyjaśniającą, odpowiednią do sytuacji i kompetencji pracownika.
- Dokumentuje zdarzenie zgodnie z przyjętymi w szkole zasadami.
- Informuje rodziców, o ile jest to zasadne i zgodne z przepisami.
- Ustala działania wspierające, wychowawcze lub interwencyjne; w razie potrzeby kieruje ucznia do specjalisty lub współpracuje z właściwymi instytucjami.
- Monitoruje skuteczność podjętych działań.

Zadanie	Sposób realizacji	Odbiorca
Poprawa stanu bezpieczeństwa, badanie poczucia bezpieczeństwa w szkole.	• badanie ewaluacyjne, interpretacja uzyskanych wyników oraz dobranie odpowiednich działań wychowawczo-profilaktycznych • spotkania informacyjne Przykłady: • badanie dotyczące poczucia bezpieczeństwa wśród uczniów i pracowników szkoły • zapoznanie/przypomnienie uczniom, nauczycielom, oraz rodzicom uczniów zasad i reguł bezpieczeństwa obowiązujących na terenie szkoły • wprowadzenie nowych działań wychowawczo-profilaktycznych opracowanych na podstawie otrzymanych wyników dotyczących poziomu	Cała społeczność szkolna

	bezpieczeństwa w szkole	
Kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska. Promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia wśród dzieci i młodzieży.	uroczystości szkolne, apele, wydarzenia warsztaty, lekcje Przykłady: prowadzenie uświadamiających spotkań informacyjnych dla uczniów, które przybliżą im i pomogą zrozumieć zasady bezpieczeństwa oraz komfortowego przebywania na terenie szkoły, wpływu warunków w jakich przebywają: np. ciągle przebywanie w sferze hałasu, nieprzewietrzonych, nieodpowiednio doświetlonych pomieszczeniach, itp.	Uczniowie
Usprawnienie oraz zwiększenie skuteczności oddziaływań szkoły w sytuacjach zagrożenia. Wypracowanie jednolitych metod współpracy między rodzicami a szkołą. Promowanie zachowań i postaw godnych naśladowania	- udział w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych - spotkania z rodzicami grupowo i indywidualnie - spotkania informacyjne ze specjalistami Przykłady: - przypomnienie nauczycielom i innym pracownikom szkoły zasad bezpieczeństwa, BHP oraz norm i reguł, które obowiązują na terenie szkoły - przeszkolenie wszystkich nauczycieli w zakresie udzielania pierwszej pomocy - promowanie działań opartych na zasadach psychologii pozytywnej – ograniczenie do niezbędnego minimum środków restrykcyjnych, rozwijanie potencjału uczniów, promowania umiejętności konstruktywnego rozwiązywania problemów, logicznego myślenia oraz nauka wyciągania wniosków ze swoich czynów - utrzymywanie kontaktu z poradniami	Nauczyciele
Pedagogizacja rodziców uczniów oraz sposobów prowadzenia działań profilaktycznych. Zachęcanie rodziców do częstszego uczestnictwa w życiu szkoły. Nawiązanie stałej współpracy z rodzicami.	- szkolenia, warsztaty, e-szkolenia - materiały szkoleniowe, spis publikacji naukowych Przykłady: - uświadomienie rodzicom jak istotna jest ich opinia i jaki wpływ wywiera na młodego człowieka - opracowanie wspólnego podejścia do ucznia – ważne jest, aby nauczyciele i rodzice udzielali sobie wzajemnego wsparcia w trakcie trwania edukacji. Okazywanie niechęci, wyśmiewanie, bądź lekceważenie którejkolwiek ze stron jest niedopuszczalne i nieefektywne z punktu widzenia nauczania - szkolenie podczas spotkania z rodzicami mające na celu edukację oraz usystematyzowanie ich wiedzy na temat sytuacji zagrażających zdrowiu - edukowanie rodziców o odpowiedzialności karnej	Rodzice

	nieletnich sprawców czynów zabronionych oraz o konsekwencjach prawnych dla ich opiekunów: e-szkolenia Akademii Aktywnej Edukacji pt. „Świadomy rodzic – problem agresji w Internecie” • organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla rodziców dzieci sprawiających trudności wychowawcze • pracownicy szkoły okazują wsparcie w trudnych sytuacjach (np. pomoc w nawiązaniu współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Sądem Rodzinnym) budowanie pozytywnej, otwartej współpracy na linii rodzice – nauczyciele (np. organizowanie spotkań indywidualnych, udostępnianie telefonu czy e-maila służącego do szybkiego kontaktu z nauczycielami w sytuacjach nagłych, zachęcanie do udziału w wyjazdach, wyjściach)	
Poprawa poziomu bezpieczeństwa na terenie szkoły.	• prowadzenie prac remontowych • instalowanie niezbędnych usprawnień, sprzętów i dozowników środków dezynfekujących • dbanie o bezpieczeństwo fizyczne, emocjonalne i intelektualne uczniów Przykłady: • umieszczanie planu ewakuacji w widocznym miejscu oraz upewnianie, że uczniowie dobrze znają zasady postępowania w sytuacji wystąpienia zagrożenia • organizowany „dzień próbny”, podczas którego uczniowie ćwiczą działania związane z ewakuacją ludzi z budynku • zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego: a) działanie monitoringu b) przeprowadzanie prac remontowych, instalacyjnych i naprawczych w czasie nieobecności uczniów c) zadbanie o dobre, sprzyjające pracy oświetlenie wewnątrz, dróg wokół szkoły d) przestrzeganie zasad BHP e) zabezpieczenie i udrożnianie otworów kanalizacyjnych i studzienek f) utrzymanie w sprawności instalacji odprowadzającej wodę i ścieki g) patrolowanie wejścia i korytarzy szkolnych przez pracownika szkoły h) zabezpieczenia wyjścia ze szkoły przed bezpośrednim wyjściem na ulicę i) oczyszczanie przejść na terenie szkoły ze śniegu i lodu oraz posypywanie piaskiem z solą j) dbanie o to, aby sprzęt szkolny dostosowany był do wymogów ergonomii – stoliki i krzesła	Dyrekcja szkoły, pracownicy

	dostosowane do potrzeb konkretnego ucznia k) dbanie o czystość i stan techniczny wyposażenia sal lekcyjnych l) prowadzenie rejestru gości przebywających na terenie szkoły m) wyposażenie pomieszczeń szkoły w apteczki zawierające środki do udzielania pierwszej pomocy wraz z instrukcjami jej udzielania (dotyczy również pokoju nauczycielskiego i sekretariatu) n) dbanie o prawidłowe naświetlenie, natężenie hałasu, wentylacji i ogrzewania w pomieszczeniach szkoły o) funkcjonowanie higienicznych i bezpiecznych toalet, szatni, itp. p) prowadzenie rejestru wypadków, a później analiza ich przyczyn i okoliczności • udostępnianie przepisów, programów, planów, regulaminów oraz zbioru zasad obowiązujących w szkole w dostępnym miejscu • zwracanie uwagi na przejawy przemocy fizycznej, słownej, cyberprzemocy, czy mobbingu rówieśniczego – podejmowanie szybkich interwencji, posiadanie jasno określonego regulaminu i nieakceptowanie żadnych wyjątków • przeprowadzanie corocznych badań występowania na terenie szkoły zjawisk nieakceptowanych a następnie przeprowadzenie diagnozy uzyskanych wyników, porównanie ich do stanu z lat wcześniejszych, dyskusja, analiza przyczyn obecnego stanu rzeczy oraz podjęcia działań zaradczych • realizowanie pomysłów uczniów zaproponowanych przez np. Samorząd Uczniowski	
Propagowanie aktywności i twórczego myślenia uczniów. Wychowywanie samodzielnych, radzących sobie w życiu młodych ludzi.	• praca indywidualna Przykłady: • zachęcenie uczniów do udziału w różnego rodzaju pracach wolontaryjnych (np. w Samorządzie Szkolnym, przy gazetce szkolnej, zespołach organizujących warsztaty, udzielanie pomocy osobom potrzebującym np. udzielanie korepetycji osobom ze słabszymi wynikami w nauce, działanie na rzecz lokalnej społeczności) • zachęcanie uczniów do kandydowania oraz brania udziału w wyborach do Samorządu Uczniowskiego • akceptacja ich pomysłów (np. nakręcenie reportażu, flash moba, zorganizowanie akcji mikołajkowej dla potrzebujących dzieci z domu dziecka, wsparcie	Uczniowie

	schroniska dla zwierząt, organizowanie wsparcia przez uczniów osób od nich słabszych, tworzenie grup, które wspólnie się uczą, itp.) • prowadzenie lekcji metodami aktywizującymi uczniów • promowanie zdrowego stylu życia – wskazywanie i pokazywanie formy bezpiecznych i zespołowych form spędzania wolnego czasu • uczniowie świadomi swoich praw: zapoznanie uczniów z Konwencją o Prawach Dziecka oraz Europejską Konwencją Praw Człowieka • organizacja warsztatów kształcących zdolności miękkie: asertywność – ćwiczenie asertywnych zachowań • komunikacja werbalna i niewerbalna, • efektywne radzenie sobie w sytuacjach konfliktowych	
Kształtowanie właściwych relacji między uczniami. Ukazanie poprawnych form relacji w grupie rówieśniczej. Popularyzowanie dobrego zachowania i tolerancji.	• zajęcia aktywizujące Przykłady: • podkreślanie wartości zachowań fair play podczas egzaminów, audycji i przesłuchań uczniowie uczestniczą w szkoleniach uczących ich czym jest aktywne słuchanie, a czym tylko słyszenie. Podczas zajęć uczeni są jak jasno i w sposób bezpośredni wyrażać swoje potrzeby, prośby i oczekiwania względem innych osób	Uczniowie
Rozwijanie kompetencji wychowawczych nauczycieli	• prelekcje • materiały informacyjne Przykłady: • poprawa kompetencji wychowawczych – zwrócenie uwagi jak ważne w procesie wychowawczym jest dawanie dobrego przykładu własnym zachowaniem	Nauczyciele, rodzice
Profilaktyka zdrowia fizycznego uczniów	• szczególne uwzględnienie ergonomii gry na instrumencie, higieny słuchu, ćwiczeń korekcyjnych i profilaktyki wad postawy	